

2004.03.19   wyrok SN   IV CK 165/03

Egzekucja z rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy, na który wystawiono dowód imienny określony w art. 55 ustawy z 29.8.1997 r. - Prawo bankowe (t. jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 556 ze zm.), powinna być prowadzona w trybie art. 901 KPC, a w razie niemożności odebrania tego dowodu - w trybie art. 893¹-893³ KPC.

Bank "K." wnosił o zasądzenie od Banku "G." S.A. kwoty 95.106,34 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 92.117,66 zł od dnia 16.2.1999 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za naruszenie obowiązków w zakresie egzekucji z rachunku bankowego, obejmującego wkłady oszczędnościowe dłużniczki Wiesławy K.

Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 95.106,34 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 92.117,66 zł od 5.3.1999 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo o odsetki za czas od 16.2. do 4.3.1999 r. Na skutek apelacji pozwanego, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo w całości oddalił.

Istotne elementy stanu faktycznego przedstawiają się jak poniżej.

W dniu 4.3.1999 r. powód złożył u komornika wnioski o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, wystawionego przeciwko spółce z o.o. "K.", Bogusławowi i Wiesławie - małżonkom K., jako dłużnikom solidarnym, na kwotę 92.117,66 zł wraz z odsetkami. Powód wskazał sposób egzekucji obejmujący lokatę terminową dłużniczki Wiesławy K. w pozwanym Banku "G.". Komornik dokonał zajęcia tegoż rachunku bankowego 5.3.1999 r. Pozwany nie wykonał obowiązków wynikających z zajęcia, lecz zwrócił się do komornika o uzupełnienie danych przez podanie imion rodziców dłużniczki i złożenie książeczek oszczędnościowych lub protokołu potwierdzającego niemożność ich odebrania. Pismem z 18.3.1999 r. komornik ponownie dokonał zajęcia rachunku bankowego, obejmującego wkład oszczędnościowy dłużniczki i dołączył protokół potwierdzający niemożność odebrania dłużniczce żądanych dokumentów. Do 12.3.1999 r. na rachunku lokat terminowych dłużniczki w pozwanym banku znajdowały się zgromadzone przez nią środki pieniężne. Były to trzy lokaty w wysokości: 50.000 zł, 55.000 zł i 10.000 zł, na które pozwany wystawił dowody imienne w postaci certyfikatów. W dniu 12.3.1999 r. pozwany potrącił należną mu od Wiesławy K. wierzytelność z wierzytelności przysługującej jej w stosunku do pozwanego, a wynikającej z umowy lokat terminowych, po czym pismem z 24.3.1999 r. poinformował komornika, że ze względu na brak środków na rachunkach oszczędnościowych dłużniczki nie może zrealizować zajęcia. W dniu 12.4.1999 r. została ogłoszona upadłość spółki "K.", jak i męża dłużniczki Bogusława K. - właściciela przedsiębiorstwa "J.". Wobec ogłoszenia upadłości powód zgłosił wierzytelność wynikającą z tytułu wykonawczego, który był podstawą egzekucji, sędziemu komisarzowi i równocześnie zakwestionował zasadność dokonanego przez pozwanego potrącenia, wnosząc o wyłączenie kwoty 120.659,76 zł zgromadzonej przez Wiesławę K. na rachunku lokat terminowych, z masy upadłości. Wniosek ten nie został uwzględniony, natomiast pozwany 21.9.1999 r. przekazał powyższą kwotę syndykowi, który włączył ją do masy upadłości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dla oceny trafności podjętego zaskarżonym wyrokiem rozstrzygnięcia istotna jest kwestia, w jakim trybie powinna być prowadzona egzekucja z rachunku bankowego dłużniczki

obejmującego wkład oszczędnościowy, na który wystawiono dowód imienny, przewidziany w art. 55 ustawy - Prawo bankowe (dalej jako: PrBank).

Powołany przepis przewiduje wystawienie, jako dowodów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego, wyłącznie dokumentów imiennych; dowodem takim może być imienna książeczka oszczędnościowa lub inny imienny dokument np. bon czy certyfikat. Dokumenty, o których mowa, potwierdzają wprawdzie zawarcie umowy rachunku oszczędnościowego, niemniej pełnią funkcję legitymacyjną i w razie utraty podlegają umorzeniu w trybie określonym w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 7.9.1998 r. w sprawie zasad i trybu umarzania dowodów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego (Dz. U. Nr 121, poz. 795), wydanym na podstawie delegacji zawartej w art. 61 PrBank. Zachodziły tym samym podstawy do przyjęcia, że egzekucja z rachunku bankowego dłużniczki obejmującego wkład oszczędnościowy, na który wystawiono dokument imienny, powinna być przeprowadzona przez komornika w trybie art. 893¹-893³ KPC, a nie zaś - jak przyjmuje skarżący - w trybie art. 889-890 KPC.

Według art. 893¹ § 1 KPC, który w dacie prowadzenia egzekucji z rachunku bankowego dłużniczki obowiązywał w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 79 ustawy z 13.7.1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 55, poz. 318), jeżeli egzekucja z rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy, na który wystawiono dowód imienny, nie może być przeprowadzona w trybie art. 901 z powodu niemożności odebrania tego dokumentu, komornik sporządza o tym protokół i dokonuje zajęcia wkładu oszczędnościowego przez skierowanie do właściwego oddziału banku zawiadomienia o zajęciu. Zajęcie jest dokonane z chwilą otrzymania zawiadomienia. Na skutek zajęcia dokonanego w powyższym trybie bank wstrzymuje wszelkie wypłaty z zajętego wkładu.

Oznacza to, że wierzytelność z rachunku, o którym mowa, jest zajęta przez okres 3 tygodni od otrzymania przez bank zawiadomienia o zajęciu. Jeżeli w tym okresie wierzyciel nie wystąpi do sądu z wnioskiem o umorzenie książeczki oszczędnościowej i nie zawiadomi o tym banku, właściwy oddział banku zobowiązany jest po upływie 3 tygodni od daty zajęcia wkładu oszczędnościowego odwołać wstrzymanie wypłat z tego wkładu, o czym zawiadamia właściciela książeczki oszczędnościowej (art. 893³ § 4 KPC). W wypadku złożenia przez wierzyciela odnośnego wniosku i zawiadomienia o tym banku, wstrzymanie wypłat jest nadal aktualne do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o umorzenie książeczki oszczędnościowej lub innego imiennego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy rachunku oszczędnościowego (art. 893²-893³ KPC).

Pozwany po otrzymaniu pisma komornika z 5.3.1999 r., zawiadamiającego o zajęciu rachunku bankowego Wiesławy K. obejmującego wkład oszczędnościowy, na który wystawiono imienny dokument w postaci certyfikatu, powinien wstrzymać wszelkie wypłaty z zajętego wkładu, gdyż nie zwalniały go z tego obowiązku ani wątpliwości dotyczące bliższych danych osobowych dłużniczki, ani brak protokołu o niemożności odebrania dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy rachunku oszczędnościowego. Uchybienie przez pozwanego obowiązkom ciążącym na nim z mocy art. 893¹ KPC nie mogło jednak skutkować odpowiedzialnością odszkodowawczą, gdyż zakończenie postępowania sądowego, przewidzianego w art. 893² KPC w zw. z art. 893³ KPC, było nierealne przed ogłoszeniem upadłości, i to także w sytuacji, gdyby nie doszło do popełnienia tego uchybienia. Odpowiedzialność odszkodowawcza banku, przewidziana w art. 892 § 1 KPC, zachodzi natomiast tylko wtedy, gdy na skutek naruszenia przez niego przepisów w zakresie egzekucji z rachunków bankowych obejmujących wkład oszczędnościowy, wierzyciel doznał szkody.

